

Zweefkracht Zwaarte *Wacht*

*Philip AGUIRRE Y OTEGUI · Willem BOEL · Stief DESMET
Johan GELPER · Frederic GEURTS · Theo JANSEN · Warre MULDER
Michael ROCKE · Edith RONSE · Kathleen VINCK · Josua WECHSLER*

ZWEEFKRACHT ZWAARTEVLUCHT

Beeldig Hof ter Saksen 16

12|06 > 10|10|2021 | 10 > 20 UUR | gratis

Curator Edith Ronse

Beelden en installaties Philip Aguirre y Otegui | Willem Boel | Stief Desmet | Johan Gelper | Frederic Geurts | Theo Jansen | Warre Mulder | Michael Pycke | Edith Ronse | Katleen Vinck | Josua Wechsler

Organisator Gemeente Beveren | vzw Gemeentelijk Cultuurcentrum Beveren

Redactie Katrien Van Eetveld
Vormgeving Pieter Boels (campagnebeeld) | Edith Ronse
Foto's Edith Ronse | Frederic Geurts | Johan Gelper | Warre Mulder
Coördinatie Christl Van den Broucke

V.u. Marc Van de Vijver, burgemeester, Gravenpein 8, Beveren

BEELDIG HOF TER SAKSEN 16

Bij een initiatief als Beeldig Hof ter Saksen zou het van kortzichtigheid getuigen om alleen oog te hebben voor kunstenaars van eigen bodem. Maar heel af en toe is een beetje trots en chauvinisme wel toegestaan. Edith Ronse, curator van de editie 2021, komt uit Haasdonk. Ze bezoekt dit park sinds haar prille jeugd en kent het door en door. In 2013 nam ze reeds als piepjonge beeldhouwer deel aan *ab homine creatum* op vraag van toenmalig curator Luk Van Soom. Eén van haar werken werd de publiekslieveling in die 12de editie. Intussen groeide en groeit ze nog steeds op artistiek vlak. Haar werken worden in binnen- en buitenland bewonderd en ze doceert beeldhouwen aan d' Academie in Sint-Niklaas.

Beeldig Hof ter Saksen staat voor een traditie van uiteenlopende benaderingen van beeldhouwkunst. Vaak kwam figuratief werk aan bod, maar net zo goed ook abstracte, minimalistische en architecturale vormen. We maakten kennis met een waaier aan materialen: steen, hout, metaal, kunststof en natuurlijke in het park gevonden elementen. Vrijwel al deze elementen worden in de huidige expo bij elkaar gebracht.

Voor wie dan nog twijfelt of deze 16de editie iets nieuws kan brengen: ze wordt alvast bijzonder, want voor het eerst na 15 door mannen gedomineerde exposities, krijgt de biënnale (eindelijk) een vrouwelijke curator. Een dame die een nieuwe artistieke invalshoek vond om deze expo te benaderen. Edith Ronse ging in haar eigen werk en in het werk van kunstenaars die ze bewondert op zoek naar het evenwicht tussen zweven en zwaarte. Philip Aguirre y Otegui, Willem Boel, Stief Desmet, Johan Gelper, Frederic Geurts, Theo Jansen, Warre Mulder, Michael Pycke, Katleen Vinck en Josua Wechsler brengen met hun beelden en installaties beweging in Hof ter Saksen.

En het prachtige park blijft ook ons bewegen.

INGE BROCKEN, SCHEPEN VAN KUNSTENBELEID

ZWEEFKRACHT ZWAARTEVLUCHT

A SUDDEN GUST OF WIND*

Met voorbijrijvende wolken, via ritselende blaadjes of door de aanraking met onze huid maakt de wind zich bekend. Wind is bewegende lucht, het zijn moleculen die in de ruimte vervoerd worden. Net als liefde of verdriet is het iets onzichtbaars, en toch kan je het voelen. In de tentoonstelling ZWEEFKRACHT ZWAARTEVLUCHT vervlecht de letterlijkheid van het vervoeren zich met de emotie van de vervoering. Dat concretiseert zich onmiddellijk in het campagnebeeld met wolken die virtueel in liggende spiegels zweven.

Aan de kunstenaars die Edith Ronse als curator uitnodigt, voegt ze de wind als een extra personage toe. Specifiek in de beeldhouwkunst heeft beweging en mobiliteit trouwens een interessante voorgeschiedenis. Alleszins inspireerden de eigenschappen van deze onzichtbare entiteit de vorming van haar concept. Om de natuurelementen zintuigelijk te absorberen, verkende Edith Ronse de locatie Hof ter Saksen meermaals met een slenterpas. Dat versterkte bij haar het bewustzijn dat de natuur permanent beweegt, om het vervolgens te koppelen aan een recent werk uit haar eigen oeuvre: *Clash*. Hoewel twee lichamen in deze sculptuur met elkaar botsen, zijn ze complementair aan elkaar en versmelten ze tot een nieuw geheel. Ook de titel van de tentoonstelling ontstond uit de verstrengeling van Henri-Floris Jaspers' publicatie *Tussen zweefvlucht en zwaartekracht*. Vanuit de tegenstelling tussen gravitatie en het verlangen eraan te ontsnappen, ontstond een collage van de woorden 'zweefkracht' en 'zwaartevlucht'. Dit prikkelend uitgangspunt vormt de poëtische kern van de sculpturale taal.

Voorals in de twintigste eeuw jongleren verschillende beeldhouwers met de traditionele vaste waarden zoals massa, gewicht, zwaarte en robuustheid. Ongetwijfeld is Alexander Calder met zijn mobiele een van de belangrijkste pioniers.

Futuristen, surrealisten, dadaïsten en constructivisten experimenteerden niet alleen met nieuwe materialen, maar stonden ook open voor alternatieve presentatieplekken. In de naoorlogse periode werden publieke parken populair en vielen zelfs afgelegen landschappen in de smaak van kunstenaars en publiek. Alhoewel! De overlevering van stevige figuratieve sculpturen hield eveneens stand. In het Duitse Münster veroorzaakte George Rickey in de zeventiger jaren een storm met een kinetische sculptuur. Zijn *Drei Rotierende Quadrate* druiste tegen de traditionele smaak in. Uit een reeks van lezingen over sculptuur en de relatie met de publieke ruimte ontstond er vanaf 1977 een tienjaarlijks groot tentoonstellingsoverzicht rond deze thematiek. Rickey's beelden die door toedoen van de wind bewegen zijn een cruciale referentie voor de huidige tentoonstelling in Hof ter Saksen.

Uiteraard is een gekozen uitgangspunt nooit een dwangbuis waarin elk kunstwerk naadloos past. Wel geeft het een oriëntatie aan en die cirkelt rond zwaartekracht de opheffing ervan en de suggestie - en veelal zelfs effectieve, beweging. Zo benadrukt of ontkracht Katleen Vinck de onverzettelijkheid van monolieten door neerwaarts te hangen of met fragiele pootjes opwaarts te stuwen. Met sciencefictionachtige allure of de suggestie van trage organische groei bespeelt ze een tijdscontinuüm dat naar verleden en toekomst verwijst. De speelse lichtheid die men bij een eerste oogopslag aantreft in sommige sculpturen is schijn. Door de context van de eigen tijd ontstaat er vaak een zekere zwaarte op het niveau van de interpretatie. Plots verwijst lucht onwillekeurig naar de behoefte aan verse lucht of ademnod. Ventileren kan men letterlijk begrijpen, maar evenzeer als een noodzaak om spanningen te laten ontsnappen. Het zijn aspecten waar men zich plots bewust van wordt in de beweeglijke werken van Frederic Geurts en Willem Boel. Het ontsnappen aan

'A sudden gust of wind,
naar de Japanse prent van Hokusai (1760-1849)
The Metropolitan Museum of Art (open access)

dwingelandij van maatregelen zindert na in de figuratieve werken van Edith Ronse, de uitgekiende configuraties van Johan Gelper en Warre Mulder. Ietwat apocalyptisch vraagt Warre Mulder zich via de vlucht van een vliegtuigje af of we zullen crashen of, op de valreep, nog kunnen bijsturen? En haalt men het meest bescherming uit en in- of een uitwendig skelet? Josua Weschsler opent het pantser van een exoskelet, terwijl Theo Jansen er een bouwt met lichte buisjes. Voorzien van zeilen laat hij een dierlijke vorm bewegen met de hulp van windkracht. De oppositie of de bundeling van krachten is een vraag die ook Stief DeSmet en Michaël Pycke zich stellen. Wie houdt wie overeind, suggereert Stief DeSmet met zijn leunende vormen, terwijl Michaël Pycke de toeschouwer zelf laat handelen. Via een draaimolenconstructie kiest men ervoor om de stenen handen tot elkaar te doen naderen of opteert men voor afstand en verwijdering.

In de Griekse mythologie redt de Trojaanse held Aeneas zijn vader uit een oplaaiende brand door hem op zijn rug weg te dragen. Bij Philip Aguirre y Otégui balanceert een mannelijke figuur als een plank op het hoofd van een vrouw. Een Afrikaanse versie van een kariatide: de figuur die lasten draagt en elke windstoot trotseert.

STEF VAN BELLINGEN

Edith RONSE

Edith Ronse toont een menselijk spanningsveld van verbeelde verstilling. De zwaartekracht wordt voor even opgeheven door de intensiteit van de beweging.

De ene keer als een clash tussen twee personen of als tegengestelde gedachten en emoties binnen eenzelfde persoon.

De andere keer als worstelaars in de zwier van een greep.

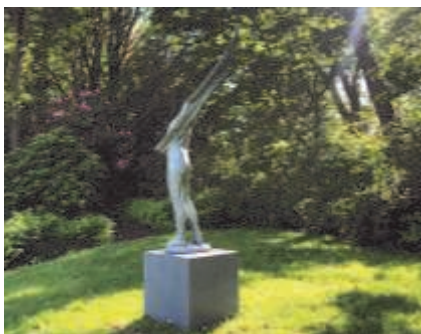
Het neerkomen wordt onderschept en verlicht door een speelse tuimeling. De val wordt omgezet in een nieuwe beweging.

De *Vleugeldrager* toont een trage vergroeiing tussen een mens en natuur. Samen overstijgen ze de aardse realiteit.

1] Clash, 2020 | kunststof, staal | 340 x 92 x 50 cm

8] Zwaartevlucht, 2021 | inox, plexi, kunststof | 180 x 60 x 60 cm

20] Vleugeldrager, 2017 | brons | 185 x 52 x 40 cm

Stief DESMET

Ook bij deze nieuwe reeks sculpturen onderzoekt DeSmet hoe de mens de natuur manipuleert en omgekeerd.

De *Statera's* kunnen gezien worden als wankele menselijke silhouetten, opgebouwd uit de meest primaire én universele geometrische vorm; de cirkel, de bol.

De ondersteunende takken - massief bronzen afgietsels van takken uit de tuin van de kunstenaar - behoeden de (evenwicht) zoekende mens voor het omvallen.

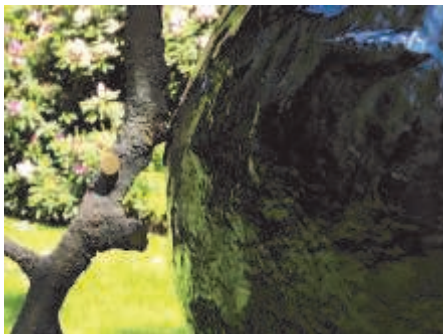
Of moeten de sculpturen als zelfportretten gezien worden? Elk silhouet is immers 186 cm hoog, net zo hoog als de kunstenaar zelf.

2] Statera I

3] Statera II

4] Statera III

2021 | 3 x polyester en brons | H 186 cm

Katleen VINCK

Inhoudelijk en vormelijk onderzoekt Katleen Vinck archetypische structuren uit de natuur die als een echo terug te vinden zijn in de cultuur en deel uitmaken van ons collectieve geheugen. Ze wordt aangetrokken door natuurlijke fenomenen in ons landschap; grot, krater, rots, boom ...

Gefascineerd door hoe de mens deze natuurlijke verschijnselen via nabootsingen herleidt tot artificiële constructies tracht ze door middel van enscenering deze archetypes te doorgronden.

Katleen Vinck imiteert de menselijke nabootsingen en ontwikkelt zo hybride sculpturen waarin aspecten uit haar achtergrond in scenografie, beeldende kunst en architectuur zich vermengen.

5] New Entropia, 2021 | hout, PU, acrylhars, cement, staal
| 150 x 90 x 90 cm

14] We fade to grey, 2021 | acrylhars, staal, spanbanden
| 120 x 160 x 90 cm + 80 x 80 x 60 cm

Johan GELPER

Wat opvalt in het werk van Johan Gelper, is zijn speelse manier om te traceren. Hij volgt, ontdekt, tekent, benadrukt die beweging die de immateriële wereld lijkt te verbinden met de werkelijkheid van tastbare dingen. De geestelijke wereld van ideeën en gedachten die elkaar aantrekken en afstoten, raken en loslaten, openen en sluiten, krijgt in Gelpers werk verrassende vormen.

LIEF BRIJS, 8 JANUARI 2016

6] More or less in balance, 2016 | beschilderd staal, hout en plastic | 100 x 35 x 150 cm

10] Forms leaning on a rake, 2021 | beschilderd staal, beton, hout en plastic | 123 x 80 x 165 cm

21] Demountable spatial drawing XXIII, 2021 | aluminium, staal, staalkabels en graniet | In Situ (variabele afmetingen)

Frederic GEURTS

Op een grasveld hangen zestien vierkante witte doeken tussen twee keer zoveel palen. Ze doen wat denken aan lakens die te drogen hangen. Zou dit de plek geweest zijn waar vroeger de was werd opgehangen, toen het park en het kasteel nog geen publieke ruimte was?

Het beeld van door de wind mee wiegende lakens fascineert. Niet voor niets komt het regelmatig voor in film en fotografie. Zoals in de beroemde sterfscène in *Godfather* waar Marlon Brando verstoppertje speelt met zijn kleinkind.

Ook dit werk nodigt uit tot een spel van tonen en verbergen. Daarmee herhaalt het wat elke tuin al in zich draagt. Zeker de tuin van Hof ter Saksen kan je zien als een dwaaltuin of doolhof waar de bezoeker tijdelijk in kan verdwalen.

FREDERIC GEURTS, 28 MEI 2021

7] Labyrint, 2021 | textiel, steigerbuis, staalkabel
| 16 keer 300 x 300 cm

Warre MULDER

Voor Beeldig Hof ter Saksen maakte Warre Mulder een vliegtuig dat op het punt staat om (bijna) neer te storten. Achter het vliegtuig hangt een puffende ritmische wolk. Deze wolk verwijst in zijn vorm naar de eindeloze zuil van de Roemeense beeldhouwer Brancusi. Waar het werk van Brancusi zich richt tot de hemel wordt deze in mijn werk dramatisch omgedraaid. Het werk kan je zien als een metafoor voor onze huidige situatie.

Gaan we crashen of kan het vliegtuig nog net op tijd zijn baan corrigeren?

9] We'll be heading on with hope as our fuel (II), 2021
| keramiek, kunsthars, metaal | H 300 cm

Philip AGUIRRE Y OTEGUI

Wat Philip Aguirre y Otegui enorm boeit is de relatie tussen het beeldhouwwerk en de natuur .

Hoewel, hier in Hof ter Saksen gaat het niet om natuur maar wel om een aangelegd park. De natuur gemanipuleerd door de mens. De mens die het landschap wil ordenen en organiseren. Zo ontstaat er een dreef, een moestuin, een kruidentuin. Realisaties die op hun beurt weer heel natuurlijk worden, alsof ze altijd bestaan hebben.

Het beeldhouwwerk of sculptuur heeft daarin sinds heel lang zijn plaats.

11] Cactus, 2016 | polyester en ijzer | H 200 cm

12] Kolom, 2017 | polyester en ijzer | H 300 cm

13] Ancestor, 2017 | polyester en ijzer | H 400 cm

23] Kariatide, 2017 | plasticreet, beschilderd | H 200 cm

Willem BOEL

Langs de kant van de weg, op een onbruikbaar stuk veld tussen een pad en een beek staan er soms verweerde installaties, soms met een half vergaan bordje 'te koop' er bij. Een reclamepaneel van een lokale jeugdbeweging roept op tot actie. Een fuif, een inzamelingsactie ... De installatie zelf heeft een lange staat van dienst en is compleet afgeschreven. "Ik vraag me af waarvoor ze gediend heeft, en ik neem een foto. Soms is het een stuk bouwkraan, soms een kar met allerlei aanhangsels. Het ding intrigeert en ik hou het beeld bij in mijn gedachten. Het voorwerp is te waardevol om weg te gooien, maar niemand kan er iets mee doen."

15] Sancho Don't Care# 6, 2021

| staal, ventilatoren, kabels | 800 x 1000 x 500 cm

Theo JANSEN

Eerste beest met schouderaandrijving en als gevolg daarvan enigszins suïcidaal. Met zijn dikke ongecoördineerde aandrijfspieren brak hij regelmatig zijn eigen ruggengraat .

Met zijn neus op de grond duwt dit beest zichzelf naar voren met behulp van energie die is opgeslagen in een rij windmagen (plastic flessen langs de schouder van het beest = schouderaandrijving). Zijn naam heeft hij te danken aan de locatie van deze magen.

Ondanks hoogontwikkelde zwenkvoeten en sterke benen, bleek Umerus te onstabiel voor het leven op het strand. Het overleeft echter goed in de rustiger omstandigheden van musea.

16] Animaris Umerus, 2009 | [PVC, tiewrap, plastic, dracon, SPA-fles](#) | 1200 x 200 x 400 cm | Periode: Suicideem 2009-2011

17] Strandbeest Evolution, 2020 | [MP4 video](#) | 00:04:34

Michaël PYCKE

Close but no cigar: twee handen die elk een traag draaiende, cirkelvormige beweging beschrijven. Van nadering of ontmoeting tot verwijdering en weer terug. Als een verlengstuk van wie ze in beweging brengt, van op een afstand heel nabij.

Kamp: een idyllisch campingplaatsje of een uitzichtloos onderkomen. 'Reizen' kan vele vormen aannemen, met de wind in de zeilen of op de vlucht voor de zwaarte.

18] *Close but no cigar*, 2021 | arduin, metaal | 1200 x 70 x 10 cm

19] *Kamp*, 2021 | arduin, metaal | 120 x 70 x 16 cm

Josua WECHSLER

In veel van de werken van Josua Wechsler speelt de structuur, het skelet een belangrijke rol. Zo ook bij het werk *Exos*. De titel verwijst naar een exoskelet; een uitwendig geraamte zoals in de dierenwereld bijvoorbeeld bij insecten voorkomt. Skeletten laten een bijzonder moment in de kring van groei en verval zien. De structuur is zichtbaar en duidt tegelijk aan welke functie en vorm het lichaam had. Het werk *Exos* zal door zijn open vorm onderdeel van de directe omgeving worden.

22] *Exos*, 2021 | cortenstaal | 215 x140 x 230 cm

OVERZICHT KUNSTWERKEN EN LOCATIES

- 1] Clash, 2020 | Edith Ronse p. 8
- 2] Statera I, 2021 | Stief DeSmet p. 10
- 3] Statera II, 2021 | Stief DeSmet p. 10
- 4] Statera III, 2021 | Stief DeSmet p. 10
- 5] New Entropia, 2021 | Katleen Vinck p. 12
- 6] More or less in balance, 2016 | Johan Gelper p. 14
- 7] Labyrint, 2021 | Frederic Geurts p. 16
- 8] Zwaartevlucht, 2021 | Edith Ronse p. 8
- 9] We'll be heading on with hope as our fuel (II), 2021 | Warre Mulder p. 18
- 10] Forms leaning on a rake, 2021 | Johan Gelper p. 14
- 11] Cactus, 2016 | Philip Aguirre y Otegui p. 20
- 12] Kolom, 2017 | Philip Aguirre y Otegui p. 20
- 13] Ancestor, 2017 | Philip Aguirre y Otegui p. 20
- 14] We fade to grey, 2021 | Katleen Vinck p. 12
- 15] Sancho Don't Care# 6, 2021 | Willem Boel p. 22
- 16] Animaris Umerus, 2009 | Theo Jansen p. 24
- 17] Strandbeest Evolution, 2020 | Theo Jansen p. 24
- 18] Close but no cigar, 2021 | Michael Pycke p. 26
- 19] Kamp, 2021 | Michael Pycke p. 26
- 20] Vleugeldrager, 2017 | Edith Ronse p. 8
- 21] Demountable spatial drawing XXIII, 2021 | Johan Gelper p. 14
- 22] Exos, 2021 | Josua Wechsler p. 28
- 23] Kariatide, 2017 | Philip Aguirre y Otegui p. 20

KASTEEL

ORANJERIE

23]

20]

22]

21]

19]

18]

16]

15]

17]

12]

11]

10]

13]

14]

1]

7]

8]

9]

2]

5]

3] 4]

6]

BV BEVEREN VERBINDT